

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/656/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

197/2014. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **I. és II. rendű panaszos**¹ 2013. szeptember 11-én előterjesztett panaszát a 2014. szeptember 18-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) Az I. rendű panaszos 2013. szeptember 11-én, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, melyben a következőket adta elő.

2013. szeptember 9-én 17 órakor a gépjárművét vezető I. rendű panaszos koccanásos balesetet szenvedett. Az I. rendű panaszos Budapesten, a L. u. – F. u. kereszteződésében a gyalogátkelőhely előtt állt gépkocsijával és várta, hogy az előtte áthaladó gyalogosok elmenjenek, mikor hátulról beléütközött egy másik autó. Saját gépkocsijában vele utazott

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kilenchónapos terhes lánya, a II. rendű panaszos, akit épp az orvosi ellenőrzésre vitt. Személyi sérülés nem történt, csak a gépjárműben keletkezett kár.

Bár az I. rendű panaszos álláspontja szerint egyértelmű volt, hogy a másik autó vezetője volt a felelős, ezt nem ismerte el, hangosan üvöltözött és rendkívül agresszíven viselkedett. A panaszosoknak az volt az érzése, hogy vagy italt, drogot fogyasztott, vagy valamilyen gyógyszer hatása alatt állt. A sofőrön kívül a másik kocsiban egy férfi és egy nő utazott. A panaszosok a 112-es segélyhívón keresztül rendőrt hívtak. Noha közölték, hogy kismama van a kocsiban, továbbá jelezték, hogy nagy forgalmú helyen állnak, azt a választ kapták, hogy nem tudják megmondani, mikor tudnak kijönni. Az I. rendű panaszos emlékei szerint a helyszínen fejük fölött feltehetően térfigyelő kamera működött.

A vétkes gépkocsivezető folytatta az agresszív viselkedést. A II. rendű panaszos gyalog elment a R. utcai rendelőig, majd vissza is jött, de az eltelt idő alatt nem érkezett rendőr a helyszínre. Egy óra elteltével újra telefonáltak, azonban ismételten azt a választ kapták, hogy nem tudnak semmit ígérni. Két óra elteltével a másik sofőr közölte, hogy nem vár tovább – hajlandó volt a baleseti bejelentőlapot kitölteni és felelősségét elismerte. Az I. rendű panaszos újra hívta a rendőrséget és jelezte, hogy már nincs szükség az intézkedésre, amit megnyugvással vettek tudomásul. A vétkes gépkocsivezető így elkerülhette az ellenőrzést.

Az I. rendű panaszos szükségesnek látja megjegyezni, hogy ha a rendőr időben kijött volna, az eset szakszerű rögzítésén túl valószínűleg kiszűrhetett volna a forgalomból egy olyan gépkocsivezetőt, aki feltételezése szerint valamilyen meg nem engedett szer befolyása alatt állt. Az I. rendű panaszos úgy véli, ha nem az ő gépkocsija állt előtte, a vezető akár az átkelő gyalogosokba is belerohanhatott volna.

Az I. rendű panaszos kifejezte elégedetlenségét a történetekkel kapcsolatban, és hangsúlyozta, hogy az ügyfelet semmitmondással lerázni akaró hangnem, illetve „a kifárasztásra degradált ügyintézés” nem megengedhető. A fentiek alapján kérte beadványa kivizsgálását, levelét pedig egyúttal másolatban eljuttatta a belügyminiszternek, az országos rendőrfőkapitánynak, illetve Budapest rendőrfőkapitányának is.

2) 2013. szeptember 18-án az előadó testületi tag tájékoztató levelet küldött az I. rendű panaszos részére, amelyben beadványára reagálva jelezte, hogy a rendőrségi panasz eljárás és a Testület előtt folyó panasz eljárás párhuzamosan nem folytatható le. Az előadó az I. rendű panaszost határidő tűzésével felhívta, hogy nyilatkozzon, mely eljárást részesíti előnyben, illetve a panaszbeadvány pontosítása céljából kérdéseket is feltett. Ezen túlmenően a levélben az I. rendű panaszost arról is tájékoztatta, hogy a Testület eljárását lányára nézve csak abban az esetben tudja lefolytatni, amennyiben ő is önállóan panaszt terjeszt elő, vagy az I. rendű panaszos a képviselőre vonatkozó jogosultsága igazolására meghatalmazását csatolja.

Az I. rendű panaszos 2013. október 2-án adta postára válaszelevelét, az alábbi tartalommal. Válaszában egyértelmű nyilatkozatot tett arra nézve, hogy a Testület eljárását részesíti előnyben, illetve mellékelte lányára, a II. rendű panaszos nevére szóló meghatalmazását.

Az I. rendű panaszos a beadványt pontosítva rögzítette, hogy az első bejelentést lánya tette a 107-es telefonszámra, 17 óra előtt pár perccel. A második telefonhívást ő maga bonyolította le, 17 óra 20 perckor, a 112-es rendőrségi telefonszámot hívva. Az I. rendű panaszos a hívások indításához használt telefonszámokat is megadta a hangfelvételek visszakeresésének megkönnyítése érdekében.

A II. rendű panaszos – akit a történetek igen felzaklattak – arra már nem emlékezett, hogy említette-e a bejelentéskor azt a gyanúját, hogy a balesetet okozó személy valószínűleg valamilyen tiltott szer befolyása alatt áll. Az I. rendű panaszos állítása szerint a második telefonhívás során biztosan utalt erre. A bejelentéskor elhangzott, hogy csak anyagi kár keletkezett.

A beadványhoz az I. rendű panaszos meghatalmazást csatolt, melyben a II. rendű panaszos kifejezetten a Testület előtti képviselőre jogosította fel őt.

3) Tekintettel arra, hogy az I. rendű panaszos az országos rendőrfőkapitánynak, illetve Budapest rendőrfőkapitányának is eljuttatta beadványát, az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat 2013. október 7-én szintén továbbította a panaszbeadványt a Testülethez, és egyúttal egy az ügghöz kapcsolódó iratsomagot is megküldött, még a Testület megkeresésének kézhezvétele előtt. A Testület az így beérkezett iratokat jelen állásfoglalás II. része alatt ismerteti, a megkeresésre válaszul érkezett iratokkal együtt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztály r. alezredes mb. vezetője 2013. szeptember 21-én kelt jelentésében a következőket rögzítette az ügygel kapcsolatban. A mb. osztályvezető megvizsgálta az I. rendű panaszos a BRFK-hoz eljuttatott panaszbeadványát, amely szerint 2013. szeptember 9-én 17 óra 00 perc körüli időben a L. u. és a F. u. kereszteződésénél az általa vezetett személygépkocsival anyagi káros balesetet szenvedett, azonban az esetről tett bejelentése ellenére a rendőri segítség nem érkezett meg.

A r. alezredes intézkedett az esemény során a bejelentésről készült intézkedési lap beszerzésére, továbbá a telefonbeszélgetések hanganyagának kimentésére. A r. alezredes az intézkedési lap adatai alapján megállapította, hogy a bejelentés 17 óra 2 perckor történt, és azt a II. rendű panaszos tette a rendőrség segélyhívó számára. A bejelentés vételét követően 17 óra 04 perckor a küldési címet kiadták a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságnak. A bejelentő végül 18 óra 20 perckor a rendőrség segélyhívó számán jelezte, hogy a kért intézkedést lemondja.

Az első hanganyagon hallható, hogy a II. rendű panaszos bejelentést tesz azzal a tartalommal, hogy az általa megjelölt helyszínen az édesapja által vezetett személygépkocsinak egy másik személygépkocsi hátulról nekiütközött, azonban a másik fél (aki a bejelentő szerint a balesetet okozta) nem hajlandó elismerni a vétességét, ezért rendőri intézkedést kér. A bejelentő rögzítette, hogy személyi sérülés nem történt, de utalt rá, hogy 9 hónapos terhes.

A második esetben hangja alapján szintén ugyanaz a hölgy 18 óra 32 perc körüli időben bejelenti, hogy már nem tartanak igényt a rendőri intézkedésre, mert a felelősség kérdésében megegyeztek.

A telefonbeszélgetéskor az első hívást B. T. r. őrnagy fogadta, aki napszaknak megfelelően köszönt, tájékoztatta a hívót, hogy a rendőrséggel beszél, és megkérdezte, miben segíthet. A diszpécser az ügy szempontjából lényeges és szükséges adatokat rögzítette. A r. őrnagy – mivel ilyen tartalmú kérdést nem kapott – nem tett arra vonatkozólag semmilyen ígéretet, hogy a rendőri segítség mikor érkezik a helyszínre.

A második hívást Sz. Zs. r. alezredes fogadta.

Mindkét esetben megvalósultak a kulturált rendőri intézkedésekkel szemben támasztott követelmények. Az I. rendű panaszos azon állítása, miszerint a rendőr nem tudta megmondani, mikor érkezik ki kollégája a helyszínre, minden alapot nélkülöz, ilyen tartalmú közlést B. T. r. őrnagy nem adott.

A r. alezredes összességében megállapította, hogy a panaszbeadvány ügyében a BRFK Központi Ügyeleti Főosztály Ügyeleti Osztály III. állományában dolgozó kolléga sem fegyelmi, sem büntetőjogi felelősség megállapítására alkalmas cselekményt vagy mulasztást nem követett el.

A jelentéshez csatolt intézkedési lap rögzíti a bejelentés idejét (17:02), a telefonhívás kezelőjének személyét, a baleset helyszínét, a bejelentő nevét (a II. rendű panaszos), telefonszámát, illetve a balesetben részes gépjárművek rendszámait, valamint azt a körülményt, hogy nem tudnak megegyezni. Az intézkedést a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságnak 17 óra 04 perckor adták ki. A visszajelentés adatai szerint a bejelentő 18 óra 20 perckor lemondta a kért intézkedést.

2) A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitánysága vezetője 2013. szeptember 25-én kelt átiratban hozta a BRFK Hivatalvezetője tudomására a panaszüggyel összefüggésben tudomására jutott információkat.

A rendőrkapitányság ügyeletre telepített telefonkészüléke az ügyben egy releváns hangfelvételt rögzített.

A Központi Ügyelet 17 óra 04 perckor adta ki a címet anyagi káros közúti balesetként a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának. 17 óra 17 perc és 17 óra 20 perc között az ügyeletes tiszt a küldési leírásban szereplő telefonszámon felhívja a bejelentőt. Egy férfihang elmondja, hogy a bejelentő (a II. rendű panaszos) férje. Elmondja, hogy az anyagi káros közúti közlekedési baleset korábban történt és ő és felesége már elhagyták a helyszínt. A helyszínen a férfi apósa, az I. rendű panaszos maradt hátra. Az okozó felelősségét elismeri, azonban egyiküknél sincs baleseti bejelentőlap, kizárólag e tény miatt kérnek rendőri intézkedést. A panaszbejelentésben szereplő agresszivitásról annyi hangzik el, hogy a baleset okozója kiabált velük, hogy neki dolga van és el akarja hagyni a helyszínt. A II. rendű panaszos férje azt is elmondja, hogy az okozó pénzt is felajánlott nekik a helyszínen a kártalanítás érdekében, de ők azt nem fogadták el. A r. őrmester tájékoztatja a bejelentőt, hogy valamennyi járőr gépkocsi küldésben van és „egy óra biztosan, amíg a helyszínre rendőrt tud küldeni”. A II. rendű panaszos férje ezt nyugodt hangon tudomásul veszi, és közli, hogy beszélni fog a helyszínen tartózkodó apósával. Átgondolják a bejelentést, de amennyiben nem telefonálnak újra, akkor fenntartják az igényüket a rendőrrjárőr kiküldésére.

17 óra 22 perckor a Központi Ügyelet gépkocsifeltörésről tájékoztatja az ügyeletest, a helyszínről menekülő elkövetők személyleírását és a menekülési útvonalat is megadva. Az ügyeletes tisztnek újra jelenti, hogy nincs küldhető járőre, azonban a beszélgetés végén ígéretet tesz, hogy a cím prioritása miatt megkísérel erre a címre járőrt felszabadítani.

18 óra 02 perckor a Központi Ügyelet ügyeletesse érdeklődik, hogy az anyagi káros közúti közlekedési baleset helyszínére ment-e már ki rendőr. Az ügyeletes tiszt tájékoztatja az ügyeletest, hogy nem tudott még a címre járőrt küldeni és még legalább 30 percig nem is fog tudni a többi cím miatt. A köztes beszélgetésekből kiderül, hogy a gépjárműlopás ügyében is intézkedni kell.

18 óra 28 perckor a Központi Ügyelet ismét érdeklődik az anyagi káros közúti közlekedési baleset címéről, mire a r. őrmester jelenti, hogy még mindig nem tudott járőrt kiküldeni.

18 óra 35 perckor a Központi Ügyelet tájékoztatja a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitánysága ügyeletesét, hogy az anyagi káros közúti közlekedési balesetben a felek megegyeztek, a bejelentés storno.

A kapitányságvezető a fentiek alapján megállapította, hogy a bejelentőt a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának ügyeletesse 17 óra 20 perckor tájékoztatta arról, hogy mennyi várakozási idővel számolhatnak. A helyszín ekkorra már megváltozott, vélhetően a vétlen gépjármű vezetője ekkor már nem tartózkodott a helyszínen. A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának rendelkezésére álló valamennyi gépkocsizó járőr foglalt volt, e tényről jelentették a címet kiadó Központi Ügyeletnek is. Ennek ellenére további kiemelt címek kiadása is megtörtént. Az ügyben végül a felek megegyeztek és a helyszínt a rendőrszolgálat elhagyta.

A r. őrnagy álláspontja szerint a 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás 11. pontjában foglaltakra való tekintettel jegyzőkönyv felvétele is elégséges intézkedés lett volna, ennek érdekében az ügyeletes felhívhatta volna a felek figyelmét, hogy bejelentésüket személyesen bármelyik rendőri szervnél megtehetik. Ezt a tájékoztatást mindkét ügyeletes részéről elmaradt.

A r. őrnagy parancsnoki kivizsgálása során fegyelmi vétséget megalapozó személyi felelősséget nem állapított meg, az ügyben a panaszbeadvány nyomán megindult közigazgatási hatósági eljárás felfüggesztése iránt pedig intézkedett.

3) A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitánysága mellékelte a panaszjelzés felfüggesztéséről szóló végzést, valamint a küldés leírását, ezek a dokumentumok azonban a panaszügy elbírálása szempontjából releváns új információt nem tartalmaznak.

A rendőrkapitányság továbbá mellékelte az ügyeleti eseménynapló 2013. szeptember 9-ei kivonatát, illetve az aznapi küldési napló kivonatát, mely dokumentumok a rendőrkapitányság intézkedés napján végzett egyéb intézkedéseiről adnak számot. A küldési napló a panasz tárgyát szolgáló bejelentést, valamint a jelentésekben hivatkozott, autófeltörésre vonatkozó bejelentést egyaránt rögzíti.

4) A Testület a következőkben ismerteti a részére megküldött hangfelvételeket.

Az eljuttatott lemezeken két fájl szerepel.

A 5530525 fájlnevű felvétel 1 perc 36 másodperc hosszúságú. A telefont az ügyeletes veszi fel, aki köszön, közli, hogy „segélyhívó”, és megkérdezi, miben segíthet. A telefonba a II. rendű panaszos szól bele, aki elmondja, hogy beléjük jöttek hátulról a F. u.- L. u. sarkánál és a vétkes fél nem akar betétlapot adni. Az ügyeletes megkérdezi, történt-e személyi sérülés, amire a bejelentő határozott nemmel válaszol, majd rögzíti a bejelentő nevét, és ismételtlen egyeztetni a helyszínt. A bejelentő elmondja, hogy 9 hónapos terhes, és „mindjárt elmegy a magzatvize”, ezért ő nem tud sokat várni, ráadásul a másik fél kiabál vele. Az ügyeletes kérdésére elmondja, hogy az autót nem ő vezette, hanem édesapja, akinek nevét szintén bediktálja. Az ügyeletes rákérdez a balesetben részes gépkocsik rendszámára, amit a II. rendű panaszos le is diktál neki. A diszpécser azzal búcsúzik, hogy küldi a kollégákat a helyszínre.

A 5530894 fájlnevű felvétel hossza 4 perc 45 másodperc, azon egy sor, a konkrét ügyhöz nem kapcsolódó beszélgetés is hallható. A panaszügy szempontjából releváns párbeszéd 2 perc 35 másodpercnél kezdődik. Ekkor ismét a II. rendű panaszos telefonál, egy másik ügyeletessel beszél. A panaszos elmondja, hogy már nagyon hosszú idővel ezelőtt kértek intézkedést egy közlekedési balesethez (a helyszínt ismételtlen közli), ahová nem érkeztek meg, és hozzáteszi, hogy időközben sikerült kitölteniük egy betétlapot. A II. rendű panaszos rákérdez, hogy ilyenkor le lehet-e mondani az intézkedést. Az ügyeletes igennel felel – a II. rendű panaszos az intézkedést lemondja, és némi iróniával megjegyzi, hogy köszöni a segítséget, de állapotából fakadóan tovább nem tudnak várni az intézkedésre. Az ügyelet a stornót jelenti a kerületnek.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát – az alábbiak szerint.

A Testület állásfoglalásában azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a rendőrségnek a bejelentés nyomán, és amennyiben igen, eljárásukat mennyiben lehet a kötelezettség teljesítésének tekinteni.

b) Az intézkedési kötelezettség fennállásával kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendelkezésre álló adatok szerint a II. rendű panaszos egy anyagi kárt okozó közúti baleset tényét hozta a rendőrség tudomására bejelentésével. A Testület álláspontja szerint egy közlekedési baleset kimenetelétől függetlenül olyan esemény, mely alkalmas a közbiztonság

veszélyeztetésére, hiszen egy ilyen baleset során a közlekedés biztonságát veszélyeztető törmelék vagy egyéb anyagmaradvány (pl. üzemanyag) kerülhet az útestre, ráadásul a balesetben részes gépjárművek a forgalmat akadályozhatják.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a II. rendű panaszos bejelentése intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán.

b) Ezt követően a Testület azon kérdés megítélésével foglalkozott, hogy a rendőrség megfelelően eleget tett-e az Rtv. alapján fennálló intézkedési kötelezettségnek.

Ehhez a Testület az Rtv. 24. §-át hívta segítségül. A 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint továbbá a magánérdekek védelme az Rtv. alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

A közúti balesetek szabályaival kapcsolatban a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) rendelkezései nyújtanak felvilágosítást.

A KRESZ 58. §-ának (1) bekezdése szerint a balesettel érintett jármű vezetője köteles a járművel azonnal megállni, a baleset folytán megsérült vagy veszélybe került személy részére segítséget nyújtani és az esetleges további balesetek elkerülése érdekében minden tőle telhetőt megtenni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a baleset halált vagy személyi sérülést okozott, a balesetről a rendőrhatalóságot (a legközelebbi rendőrt) haladéktalanul értesíteni kell és a lehetőségekhez képest gondoskodni kell a nyomok megőrzéséről; a helyszínt csak az intézkedő rendőr engedélyével szabad elhagyni. Ha a baleset veszélyes anyagot szállító járművel következett be, a balesettel nem érintett járművek vezetőinek is haladéktalanul értesíteni kell a rendőrhatalóságot (a legközelebbi rendőrt) a balesetről, közölni kell a jármű narancssárga alapszínű tábláján feltüntetett számokat. A (3) bekezdés kimondja, hogy ha a rendőrhatalóság értesítése a (2) bekezdésben foglalt rendelkezés értelmében nem kötelező, de valamelyik érdekelt a baleset miatt rendőri intézkedést kíván és a rendőrhatalóságot (a legközelebbi rendőrt) haladéktalanul értesíti, a balesettel érintett járművek vezetőinek a rendőri intézkedést meg kell várniuk. A rendőrhatalóság értesítése, illetve rendőri intézkedés hiányában a balesetben érintettek kötelesek személyazonosságukat egymás számára, kölcsönösen hitelt érdemlően igazolni és megnevezni azt a biztosítót, amellyel a járműre felelősségbiztosítási szerződést kötöttek.

A közlekedési balesetekkel kapcsolatos teendők körében a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 12. §-ának (1) bekezdése a következőket rögzíti. Közlekedési baleset helyszínén a rendőr a hatáskörébe nem tartozó ügyekben a helyszín megtekintése vagy a szemle lefolytatása érdekében az ügyeletet értesíti. A baleseti helyszínelő kiérkezéséig a rendőr gondoskodik az elsődleges intézkedések megtételére – különös tekintettel az elsősegélynyújtásra, értesítésadásra, helyszínbiztosításra, tanúkutatásra, adatgyűjtésre, kárelhárításra, a forgalom folyamatosságának biztosítására –, a kiérkezést követően segíti a baleseti helyszínelő munkáját, elvégzi a rábízott feladatokat, különös tekintettel a forgalomirányításra, valamint a helyszínfelmérésre.

Az Országos Rendőrfőkapitány 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítása a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól a következő releváns rendelkezéseket tartalmazza.

Az utasítás a közlekedési balesetet a következőképpen definiálja: közlekedési baleset a legalább egy mozgó közúti-, vasúti-, vízi vagy légi jármű, továbbá – a közúti közlekedés körében – állatot hajtó (vezető) személy részvételével vagy ilyen jármű mozgásából eredően bekövetkezett, általában a közlekedési szabályok szándékos vagy gondatlan megszegésével gondatlanságból, illetőleg vétlenül előidézett olyan váratlan esemény, amellyel ok-okozati összefüggésben egy vagy több személy meghalt, megsérült, vagy dologi kár keletkezett.

Az utasítás 11. pontja szerint baleset utólagos bejelentése esetén – amennyiben a késedelem az eljárás eredményességét veszélyezteti, továbbá a személyi és tárgyi jellegű egyéb bizonyítékok beszerzése érdekében szükséges – azonnal intézkedni kell szemle tartására, továbbá a személyi és tárgyi jellegű egyéb bizonyítékok beszerzésére. Egyéb esetben jegyzőkönyvet („Jegyzőkönyv bejelentésről, feljelentésről”) kell felvenni azzal, hogy az ügyészség, illetve a Közlekedésbiztonsági Szervezet irányába teljesítendő értesítési kötelezettségnek ilyen esetben is eleget kell tenni.

A konkrét esetben a panaszosok bejelentése nyomán kétségtelen tény, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, kérdéses ugyanakkor, hogy ezen kötelezettség feltétlenül kiterjedt-e arra, hogy a rendőrség a helyszínre kivonulva győződjön meg az eset körülményeiről, vagy elegendő lett volna az ügyeleten keresztül megfelelő jogi tájékoztatást nyújtani a feleknek.

A rendelkezésre álló adatok alapján a helyszínen személyi sérülés nem történt, és a baleset miatt elsőként tett bejelentés hanganyaga szerint a II. rendű panaszos kizárólag annyit hozott a rendőrség tudomására, hogy gépjárműükben anyagi kár keletkezett, a felelősség kérdésében azonban a másik féllel nem tudnak megegyezni. Tekintettel arra, hogy a felek tulajdonában keletkezett kárról volt szó, és az elsődleges bejelentés alapján a történetekből szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének gyanújára következtetni nem lehetett, a panaszosok lényegében magánérdeük védelme érdekében kértek helyszíni intézkedést. Az Rtv. 24. §-ának idézett (2) bekezdése szerint a rendőrség magánérdekek védelmében is közreműködhet – a gyakorlat szerint pedig rendszerint közre is működik.

A Testület ugyanakkor szükségesnek látja felhívni a figyelmet arra, hogy a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (2) bekezdése szerint több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell foganatosítani. Az iménti szabály az intézkedések ésszerű foganatosításának sorrendjére nézve ad támpontokat, melyből az is következik, hogy mindaddig, amíg súlyosabb sérelemmel fenyegető, és egyáltalában az általános közbiztonságra tartozó helyzetek elhárítása indokolt, a magánérdek védelme a feladatok teljesítésének sorában értelemszerűen hátrébb szorul.

A konkrét ügy kapcsán az ügyeleti eseménynapló tanúsága szerint a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitánysága állományának számos egyéb eset kapcsán kellett intézkednie a történetek időpontjában, az események között pedig szabálysértés illetve bűncselekmény gyanúja egyaránt előfordult. A kapitányságvezető átirata szerint emiatt a kapitányság összes szolgálati gépjárműve terepen volt.

A Testület a történetek kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha a panaszosok a rendőrségtől az adott ügyben helyszíni segítséget kértek, a rendőrségnek bejelentésükre mindenképpen ki kellett vonulnia a balesethez. Adott esetben ugyanakkor nem derült ki, hogy a rendőrség valóban kiment volna-e a helyszínre, hiszen végül maga a II. rendű panaszos jelezte a kapitányság felé, hogy a rendőrség további közreműködésére már nem tartanak igényt.

Ezen túlmenően tényként kezelhető, hogy akár kiment volna a rendőrség a balesethez, akár nem, a hosszas várakozás a panaszosoknak mindenképpen kellemetlenséget okozott. Az intézkedések sorrendjére nézve ugyanakkor a Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (2) bekezdése egyértelmű iránymutatást ad, a konkrét esetben pedig a késedelmet a kerületben foganatosított egyéb intézkedések megfelelően igazolják, emiatt tehát a Testület önmagában nem látta indokoltnak megállapítani a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

A Testület álláspontja szerint ugyanakkor az állapotos II. rendű panaszost különös számára különösen megterhelő, hosszadalmas várakozás elkerülhető lett volna, ha a bejelentők már első alkalommal tájékoztatást kapnak jogi lehetőségeikre, illetve az intézkedés pontos várható idejére nézve.

A panaszbeadvány és a rendőrségről érkezett iratok között ellentmondás mutatkozik a telefonhívások kezdeményezőit illetően. A hangfelvételek alapján annyi bizonyos, hogy a II. rendű panaszos tette meg a bejelentést, 17 óra 2 perckor, és szintén ő mondta le az intézkedést 18 óra 32 perc körüli időben. Az I. rendű panaszos állította továbbá, hogy 17 óra 20 perckor ő is telefonált a 112-es segélyhívóra, erről a hívásról azonban a rendőrségnek nem volt tudomása, hangfelvétel pedig nem állt róla rendelkezésre. A rendőrség is beszámolt ugyanakkor egy másik, közel ugyanebben az időpontban bonyolított hívásról: 17 óra 17 perc és 17 óra 20 perc között az ügyeletes tiszt a küldési leírásban szereplő telefonszámon adataik szerint maga hívta fel a bejelentőt. A telefont a II. rendű panaszos férje vette fel, aki elmondta, hogy az anyagi káros közúti közlekedési baleset korábban történt és ő és felesége már elhagyták a helyszínt. A helyszínen a férfi apósa, az I. rendű panaszos maradt hátra. Az okozó felelősségét elismeri, azonban egyiküknél sincs baleseti bejelentőlap, kizárólag e tény miatt kérnek rendőri intézkedést. A panaszbejelentésben szereplő agresszivitásról annyi hangzik el, hogy a baleset okozója kiabált velük, hogy neki dolga van és el akarja hagyni a helyszínt. A II. rendű panaszos férje azt is elmondja, hogy az okozó pénzt is felajánlott nekik a helyszínen a kártalanítás érdekében, de ők azt nem fogadták el. A r. őrmester tájékoztatja a bejelentőt, hogy valamennyi járőrgépkocsi küldésben van és „egy óra biztosan, amíg a helyszínre rendőrt tud küldeni”. A II. rendű panaszos férje ezt nyugodt hangon tudomásul veszi, és közli, hogy beszélni fog a helyszínen tartózkodó apósával. Átgondolják a bejelentést, de amennyiben nem telefonálnak újra, akkor fenntartják az igényüket a rendőrség kiküldésére. A BRFK a fenti beszélgetésről szóló felvételt a Testület felé nem továbbította, ugyanakkor a Testület nem látott okot arra, hogy kétségbe vonja a részletesen rögzített, az I. rendű panaszos előadásával elemeiben egyező beszélgetés megtörténtét.

A rendelkezésre álló adatok szerint 17 óra 20 perckor, tehát mintegy 20 perccel a bejelentés megtételét követően a baleset okozója elismerte felelősségét, és a felek kizárólag a baleseti bejelentőlapra vártak. Ebben az esetben a felek – a biztosítási ügyintézéshez kapcsolódó – problémáját megoldotta volna, ha elhangzik egy arra vonatkozó tájékoztatás, hogy a rendőri intézkedést személyi sérülés híján a helyszínen sürgősen megvárni, és a felek később bármely rendőrkapitányságon szabadon megtehetik bejelentéseiket.

A fentiekre való tekintettel a tájékoztatás hiányosságai miatt a Testület indokoltnak tartotta megállapítani az I. és II. rendű panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. A sérelem mértékét a Testület csekély fokúnak ítélte.

IV.

Állásfoglalásában a Testület megállapította, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett a panaszosok bejelentése nyomán, ezt azonban nem teljesítette maradéktalanul, mivel hiányos tájékoztatást nyújtott a bejelentőknek. A tájékoztatás elégtelenségére való tekintettel a Testület a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag